

JOZEF GREGOR TAJOVSKÝ

Jozef Gregor-Tajovský
*1874 Tajov †1940 Bratislava

- jeden z najvýznamnejších predstaviteľov realizmu,
- narodil sa ako najstaršie z 10 detí, otec bol remeselník a dlhší čas aj richtár obce,
- vychovávali ho však starí rodičia, najväčší vplyv na neho mal najmä jeho **starý otec**,
- strednú školu navštevoval v Banskej Bystrici, učiteľský ústav v Kláštore pod Znievom,
- ako učiteľ odmietol slúžiť maďarizácii pri výchove detí, a preto sa dostal do konfliktu so svojimi nadriadenými

The infographic features a portrait of Jozef Gregor-Tajovský in a suit and bow tie, and a photograph of a traditional wooden building with a tiled roof, likely a school or a residence in the region mentioned in the text.

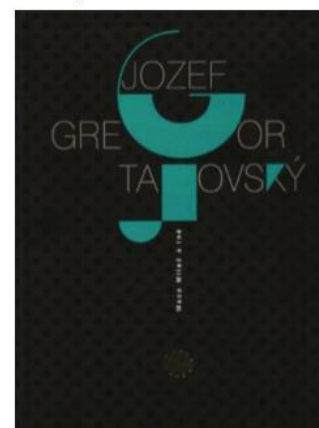
MACO MLIEČ

Poviedka Maco Mlieč zachytáva osud jednoduchého, zaostalého sluhu Maca Mlieča. Maco bol od mladosti sluhom u bohatého richtára. Celý život ťažko pracoval, býval v maštali spolu so zvieratami a za svoju prácu nedostával plat, iba občas pár grajciarov na pálenku a dohán. Svojmu gazdovi bol vďačný, nezaujímal ho, že celý život pracoval zadarmo, ba dokonca si zničil i zdravie.

Poviedka sa končí paradoxom. Maco sa krátko pred smrťou príde rozlúčiť s richtárom a poďakuje sa mu za všetko, čo pre neho urobil. Trápi ho, že už nemôže pracovať a pýta sa, či nie je niečo dlžný. V gazdovi sa pohne svedomie a uistí Maca, že ešte on mu je dlžný trinásť zlatých. Macovi sa veľmi uľaví a poprosí richtára, aby ho za tie peniaze dal riadne pochovať. Maco do rána umrie. Gazda mu vystrojí krásny pohreb. Celá dedina ho chváli, ale sluhovia si povrávajú, že však ho mal za čo poch

Tvorba-poviedky

- 1903 – Maco Mlieč ←
- 1908 – Mamka Pôstková
- 1909 – Horký chlieb
- 1909 – Na chlieb

Divadelná hra – činohra – **Statky – zmätky** zachytáva príbeh, v ktorom vzťahy medzi postavami naruší honba za majetkom, zabudnú na ľudskosť, morálku a česť.

Obsah

Starí a bohatí manželja Palčíkovci nemajú vlastné deti. Sú lakomí na to, aby si nejaké vzali za vlastné alebo najali paholkov. Preto prídu na myšlienku, ktorá zničí život dvom mladým ľuďom. Presvedčia svojich vzdialených príbuzných z oboch strán, Ďurka a Zuzku, aby sa zosobášili a nast'ahovali sa k nim ako ich vlastné deti.

Sľúbia im, že prepíšu na nich majetok, ale v skutočnosti to nemajú v úmysle urobiť. Chcú získať lacné pracovné sily. Zuzka je tiché a pracovité dievča, zvyknuté poslúchať, a preto súhlasí so sobášom. Ďurko je však ľahčík, má rád krčmu, zábavy, tanec a ženy. Mladí sa zosobášia a prídu k Palčíkovcom.

Po čase sú však Palčíkovci sklamaní. Ďuro sa o gazdovstvo nestará, chodí po krčmách a za predošlou frajerkou Betou. Zuzka trpí pri Ďurkovi, ktorý sa k nej správa zle, robí si z nej posmech a vôbec si ju neváži. Zuzka sa ho napokon rozhodne opustiť, aj keď čaká dieťa. Ďurko si privedie do domu Betu, onedlho sa však začnú hádať kvôli majetku. Chcú prinútiť Palčíkovcov, aby už za života prepísali na nich majetok. Palčíkovci im však neveria, boja sa, že mladí ich potom vyženú z ich vlastného domu. Obviňujú ich, že nevedia gazdovať, nepracujú poriadne a okrádajú ich.

Palčík napokon revolverom vyženie Ďura z domu.

Uplynie rok. Palčíkovci prichádzajú poprosiť Zuzku o prepáčenia. Sľúbia jej, že sa postarajú o jej syna. Svojho syna prichádza navštíviť i Ďurko a tiež prosí Zuzku o odpustenie. Zuzka mu už všetko odpustila, ale odmieta jeho ponuku, aby sa k nemu vrátila. Už mu viac neverí.